

Møtedato: 29.04.2024
Arkivnr.: 2024/12

Saksbeh/tlf:
Administrerende direktør
og økonomisjef

Sted/Dato:
Sandnessjøen/ 22.04.2024

Styresak 34-2024 Innspill til plan 2025-2028, inkludert rullering investeringsplan – Oppdatert bærekraftsanalyse

Det vises til Helse Nords «Budsjettbrev 1 – Økonomisk langtidsplan 2025-2028, inkludert rullering av investeringsplan» der foretakene inviteres til å gi innspill til plan- og budsjettarbeidet. Helse Nord ber helseforetakene i tillegg om å oppdatere og styrebehandle sine bærekraftsanalyser.

Styret i Helgelandssykehuset HF inviteres til å fatte følgende vedtak:

1. Styret i Helgelandssykehuset HF vedtar denne saken som styrets innspill til økonomisk langtidsplan 2025-2028, inkludert rullering av investeringsplan.
2. Styret understreker den vanskelige økonomiske situasjonen i foretaket og legger til grunn at tiltaksplanene gjennomføres i tråd med styrets vedtak.
3. Styret ber administrerende direktør oversende følgende innspill til økonomisk langtidsplan 2025-2028, inkludert rullering av investeringsplan 2025-2032 til Helse Nord RHF:
 - a. Styret i Helgelandssykehuset HF ber om å få omdisponert investeringsramme på 20,0 mill.kr i fra «Utvikling Helgelandssykehuset» til «Øvrig etterslep av investeringer i MTU og bygg».
 - b. Styret i Helgelandssykehuset HF ber om styrking av basisramme på 10,0 mill. kr årlig til driftsmessig vedlikehold.

Saksfremlegg

I tråd med Helse Nords «Budsjettbrev 1 – Økonomisk langtidsplan 2025-2028» presenterer administrerende direktør forslag til innspill til plan- og budsjettarbeidet, samt en oppdatert bærekraftsanalyse.

Administrerende direktør viser til vedlegg i saken *Innspill Plan 2025-2028, inkludert rullering investeringsplan og oppdatert bærekraftsanalyse*.

Den oppdaterte bærekraftsanalysen viser at Helgelandssykehuset har en omstillingsutfordring i 2025 på 89,3 mill. kr før nye tiltak. Dette er basert på en prognose

for 2024, med et negativt resultat på 105,0 mill. kr i underskudd. Det er 152 mill. kr bak resultatkravet. Prognosen er basert på resultatet i mars 2024.

Omstillingsutfordringen for 2025 er basert at tiltakene som blir iverksatt i løpet av 2024 får en helårseffekt i 2025. I tillegg så ligger tiltakseffekten inne for styresak 9-2023, Overføring av all akutt- og døgnvirksomhet fra Mosjøen til Sandnessjøen med en årlig besparelse på 45 mill.kr som visst i styresak 9-2023. Forbedret økonomisk resultat for 2024 enten med økt basisramme eller høyere tiltakseffekt, samt nye tiltak for 2025 vil bedre det økonomiske resultatet for planperioden.

Bærekraftsanalysen viser en omstillingsutfordring på 89,3 mill.kr for 2025. Dette medfører behov for å oppnå god effekt av allerede etablerte tiltak samt de foreslåtte tiltakene i revidert budsjett 2024 i årene fremover. Dette vil likevel ikke løse omstillingsutfordringen helt, og foretaket trenger dermed også ytterligere nye tiltak i årene fremover. Parallelt pågår Helse Nords prosess om endring og omstilling i spesialisthelsetjenesten, der nødvendige avklaringer mangler for å kunne etablere større tiltak relatert til struktur og tjenesteinnhold. Bærekraftsanalysen forsterker behovet for at den endelige beslutningen i Helse Nords prosess om Helgelandssykehuset bidrar til økonomisk bærekraft på lang sikt.

Administrerende direktør anbefaler styret å prioritere følgende til Helse Nord RHF Plan 2025-2028:

1. Basert på økende investeringsbehov til MTU og bygg bes det om omdisponering av investeringsramme på 20,0 mill. kr fra Utvikling av Helgelandssykehuset med følgende begrunnelser:
 - Foretaket har et stort og økende etterslep i vedlikehold og oppgradering av medisinteknisk utstyr (MTU). Drift og eiendom har økende antall havari og brekkasjer på medisinteknisk utstyr. Foretaket forventer økende antall havarier på grunn av manglende investeringer på utstyr, dette til tross for god prioritering, metodikk og styring
 - Foretaket har et mål om at de tiltak som gjennomføres gir oss en mulighet for arealeffektivisering med den konsekvens at leie av eksterne lokaler kan opphøre. For å få dette til må vedlikehold, oppgradering og tilpasning av egneide lokaler prioriteres.
 - Innkjøp til blant annet MTU til DMS Sør-Helgeland og bygging av nye ambulansestasjoner, er aktiviteter som faller inn under det langsiktige programmet mot å realisere Nye Helgelandssykehuset. Investeringene er imidlertid ikke en del av prosjekt Nye Helgelandssykehuset. Frem til nå har midler blitt prioritert av den ordinære investeringsrammen, som igjen gir mindre investeringsramme til annet MTU, og store vedlikeholdsbehov ved alle lokasjoner i foretaket.
2. Foretaket har stort etterslep i vedlikeholdskostnadene, noe som har medført økte investeringskostnader og leiekostnader. For å unngå ytterligere brekkasjer og

vedlikeholdsetterslep er det behovet for å øke vedlikeholdskostnadene med 10,0 mill. kr i planperioden til «Nye Helgelandssykehuset» er ferdigstilt.

Sandnessjøen, den 22. april 2024

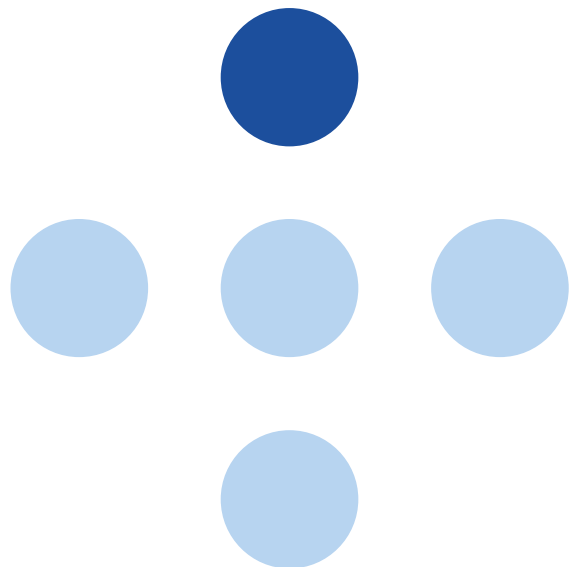
Lena Nielsen
Administrerende direktør

Vedlegg:

1. Innspill Plan 2025-2028, inkludert rullering investeringsplan og oppdatert bærekraftsanalyse
2. Budsjettbrev 1 – Økonomisk langtidsplan 2025-2028, inkludert rullering av investeringsplan

Helgelandssykehuset HF

Innspill Plan 2025-2028, inkludert rullering av investeringsplan og oppdatert bærekraftsanalyse

Innhold

1.0	Sammendrag	6
2.0	Bakgrunn	8
3.0	Oppdatert tiltaksplan, bærekraftsanalyse, kontantstrøm og lånebehov	9
3.1	Omstillingsutfordring	11
3.2	Bærekraftsanalyse	12
3.3	Forutsetninger:	12
3.4	Bærekraftsanalyse 2025-2032	14
3.5	Kontantstrøm	17
3.6	Lånebehov	18
4.0	Innspill til Driftsbudsjett 2025-2028.....	18
4.1	Vedlikeholdskostnader	18
5.0	Innspill til justeringer av vedtatt investeringsplan	19
5.1	Overføring akutt- og døgnvirksomhet fra Mosjøen til Sandnessjøen.....	19
5.2	MTU og brekkasjer.....	19
5.3	Utbytteplan ambulanserbiler	20
5.4	Innspill investeringsplan.....	20
6.0	Momenter som ikke er tatt inn i bærekraftanalysen.....	21

1.0 Sammendrag

Basert på Helgelandssykehusets resultat per mars 2024 er det beregnet prognose med et underskudd på kr. 105 mill.kr. Det er 152 mill.kr bak resultatkravet. I opprinnelig budsjett har foretaket en tiltaksplan på 91,2 mill.kr, og i revidert budsjett planlegges tiltakene nå økt til i sum 138,2 mill.kr i tråd med foretakets resultatkrav. Dette tiltaksarbeidet krever stor oppmerksomhet i organisasjonen.

Bærekraftsanalysen skal gi en pekepinn på den økonomiske utvikling i foretaket og gi et bilde av resultatutviklingen, investeringsplanen, likviditet og kapitalbehov. Bærekraftsanalysen er basert på estimater og inneholder derfor flere usikkerhetsmomenter. Bærekraftsanalysen for 2025 viser at Helgelandssykehuset forverrer bærekraften sin noe før tiltak, basert på de kjente endringene i basisramme, kostnader og egne prioriteringer. Den oppdaterte bærekraftsanalysen viser at Helgelandssykehuset har en omstillingsutfordring i 2025 på 89,3 mill. kr før nye tiltak.

Det pågår en prosess i Helse Nord angående fremtidens struktur og organisering av tjenestetilbud for Helgelandssykehuset. Dette innebærer at nødvendige avklaringer mangler for å kunne etablere større tiltak relatert til struktur og tjenesteinnhold. Den omfattende tiltaksplanen som nå i tillegg planlegges økt for å oppnå resultatkravet på 47 mill.kr. preges av dette, og vil ikke kunne inneholde tiltak av slik karakter. Historisk oppnåelsesgrad av tiltak har vært om lag 30 %, men med nye planlagte tiltak estimeres effekten på sikt å øke til 50 %.

Helgelandssykehuset har store og økende etterslep i vedlikehold og oppgradering av medisinteknisk utstyr (MTU). Drift og eiendom har over tid hatt økende antall havari og brekkasjer på MTU, og foretaket forventer fortsatt økende antall havarier på grunn av manglende investeringer av utstyr i tiden fremover. Dette til tross for god prioritering, metodikk og styring.

Foretaket har et mål om at de tiltak som fremover skal gjennomføres gir en mulighet for arealeffektivisering med den konsekvens at leie av eksterne lokaler kan opphøre. For å få dette til må vedlikehold, oppgradering og tilpasning av egne lokale prioriteres.

Innkjøp til blant annet MTU i DMS Sør-Helgeland og bygging av nye ambulansegarasjer er aktiviteter som faller inn under det langsiktige programmet mot å realisere «Nye Helgelandssykehuset». Investeringene er imidlertid ikke en del av prosjekt «Nye Helgelandssykehuset». Midler har derfor blitt prioritert fra den ordinære investeringsrammen, som har medført at det blir mindre investeringsrammer til annet MTU og store vedlikeholdsbehov.

Samtidig er prosjektet «Nye Helgelandssykehuset» satt i bero i påvente av beslutninger i ovennevnte prosess i Helse Nord. Helgelandssykehuset er tildelt investeringsmidler på 20,0 mill.kr. øremerket «Nye Helgelandssykehuset». Basert på at prosjektet er satt i bero bes det om en omfordeling av investeringsmidlene på 20,0 mill.kr. Denne investeringsrammen foreslås dermed omdisponert til vedlikehold og oppgradering av MTU og bygg. I tillegg til

denne omdisponeringen ber foretaket om økt ramme til vedlikehold på 10,0 mill.kr i planperioden for å håndtere vedlikeholdsetterslepet i bygg.

På grunn av foretakets økonomiske situasjon og omfattende tiltaksarbeid i tiden fremover, begrenses imidlertid innspillene til plan til punktene i avsnittene over. Det ansees ikke å være rom for andre prioriteringer og styrkninger enn til vedlikehold. Det er nødvendig å ha fokus rettet mot de store økonomiske omstillingene foretaket skal gjennom, samt at fremtidige avklaringer angående struktur og organisering vil påvirke innspillene.

2.0 Bakgrunn

I «Budsjettbrev 1 – Økonomisk langtidsplan 2025-2028, inkludert rullering av investeringsplan» inviteres helseforetakene til involvering i arbeidet med rullering av foretaksgruppens økonomiske langtidsplan og investeringsplan.

For at Helse Nord RHF skal kunne vurdere tilbakemeldingene fra foretakene må de være styrebehandlet og oversendt det regionale helseforetaket innen 29. april 2024. Tiltaksplaner som skal sikre at de økonomiske kravene oppfylles i planperioden 2025-2028 og bærekraftsanalyser, skal også oppdateres og styrebehandles.

Helse Nord har bedt om at styrene i helseforetakene behandler:

- Oppdatert bærekraftsanalyse og forslag til økonomisk langtidsplan for perioden 2025-2032, hvor 2025 er innrettet slik at drift og investeringer er i balanse innenfor tilgjengelige rammer.
- Foretakets innspill til strategier for å øke økonomisk handlingsrom i planperioden for helseforetaket og foretaksgruppen.
- Foretakets forslag til å redusere de største overordnede risikoer
- Foretakets prioriteringer mellom drift og investering
- Foretakets prioriteringer knyttet til driftstiltak
- Innspill til justeringer av vedtatt investeringsplan

Fremskrevet basisramme for Helgelandssykehuset er i Budsjettbrev 1 fremstilt slik.

Basisramme 2025-2032 Helgelandssykehuset	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
Vedtatt ramme 2024	1 869 605	1 869 605	1 869 605	1 869 605	1 869 605	1 869 605	1 869 605	1 869 605
Kapitalkompensasjon Helgeland		0	0	0	50 000	50 000	50 000	50 000
Styrking HF estimat	7 179	14 357	21 536	21 536	21 536	21 536	21 536	21 536
Sum	1 876 783	1 883 962	1 891 140	1 891 140	1 941 140	1 941 140	1 941 140	1 941 140

Det er dermed planlagt en liten styrkning for foretaket i årene fremover.

3.0 Oppdatert tiltaksplan, bærekraftsanalyse, kontantstrøm og lånebehov

Helgelandssykehuset HF leverte et driftsmessig resultat for 2023 på 135,5 mill. kr. i underskudd, og avviket fra resultatkravet ble 177,5 mill. kr.

Etter regnskapet i mars 2024 viser prognosen et underskudd på 105 mill. kroner. Foretaket har i opprinnelig budsjett en tiltaksplan på 91,2 mill.kr, mens det samtidig pågår en prosess med å utarbeide nye tiltak i revidert budsjett relatert til resultatkrav på 47 mill.kr. Forutsatt at det reviderte budsjett med tilhørende tiltak vedtas, vil man kunne øke sannsynligheten for å forbedre prognosen for 2024. Likevel antyder størrelsen på den negative prognosen at foretaket ikke vil klare å oppnå resultatkravet i 2024.

Foretakets tiltaksplan bør sees over to år, da vi ikke vil se en helårseffekt i 2024 på verken totaliteten av påbegynte tiltak eller nye tiltak i revidert budsjett. Opprinnelig tiltaksplan omfattes samtidig av tiltaket der styret i Helgelandssykehuset har vedtatt å flytte all akutt- og døgnvirksomhet fra Mosjøen til Sandnessjøen (styresak 9-2023). Den økonomiske gevinsten ved å redusere antall vaktlinjer og døgndrift er beregnet til ca. 45. mill. kr per år, og vil uten sammenlikning per nå være det viktigste enkelttiltaket for å gi varig bedring av foretakets økonomiske situasjon og bæreevne med tanke på videre utvikling av «Nye Helgelandssykehuset». På grunn av den pågående prosessen i Helse Nord om endring og omstilling, er imidlertid flytting i forbindelse med styresak 9-2023, utsatt på ubestemt tid. Det er svært usikkert om tiltaket vil gi en økonomisk effekt i 2024 med de planlagte 15 mill.kr tilhørende inneværende år. Tiltaket ligger likevel inne i planen for 2025 med full økonomisk effekt.

Tiltaksplanen omfattes også i stor grad av tiltak relatert til redusert bemanningskostnad og reduksjon av innleie. Med bakgrunn i økte innleiekostnader har klinikkene allerede jobbet målrettet med å redusere omfanget av innleie og hittil i år har flere områder allerede oppnådd god effekt. Likevel er innleienivået fremdeles høyt i enkelte enheter/fagområder og arbeidet fremover vil innrettes mot å redusere innleie til et minimum. I tillegg er reduksjon av fristbrudd og ventetider en viktig del av tiltaksarbeidet. Foretaket har hittil i år oppnådd svært gode resultater, som igjen har gitt både kvalitetsmessig og økonomisk effekt. Foretaket har intensivert fokus på området gjennom konkrete handlingsplaner fra høsten 2023. I arbeidet fremover er det viktig å opprettholde oppmerksomheten for fortsatt redusere og stabilisere omfang av fristbrudd.

Samtidig er 29 mill.kr i tiltaksplanen relatert til oppdatering av benchmarkanalysen og tilhørende tiltak som vil fremmes i revidert budsjett. Foretaket har et bredt og grundig faktagrunnlag som er lagt til grunn og baseres på nevnte benchmarkanalyse, samt analyser fra SKDE og ADs analyseteam.

Arbeidet med kvalitet i tjenestene vil også i 2024 ha høy prioritet. Vedtatte prioriteringer og fokusområder fra «Styresak 108-2023 Budsjett 2024» er:

- Etablering av Helsefellesskap Helgeland
- Samhandling på Helgeland
- Gode pasientforløp
- Brukermedvirkning på alle nivåer
- Styrking samarbeid med samisk befolkning
- Distriktsmedisinsk senter Sør-Helgeland
- Psykisk helsevern og rus
- Kvalitet i tjenestetilbudet
- IKT, e-Helse og informasjonssikkerhet
- Forskning og innovasjon
- Rekruttering og kompetanse

Nærmere redegjørelse for disse prioriteringene og satsningsområdene finnes i styresak 108/2023 «Budsjett 2024».

3.1 Omstillingsutfordring

I beregning av omstillingsutfordringen er det tatt hensyn til fremskrevet rammeendring fra Helse Nord, kjente kostnadsøkninger per nå og noen egne prioriteringer.

For 2025 har foretaket da en foreløpig omstillingsutfordring på 89,3 mill. kr før tiltak:

OMSTILLINGSUTFORDRING (mill. kroner)	
Prognose i år (Avvik fra resultatkrav):	-152,0
Endring inntekter:	
Styrkning HF estimat	7,2
Reduserte renteinntekter	-3,9
SUM endring inntekter	3,3
Endring kostnader:	
Økte avskrivninger	4,7
IKT kostnader (økning)	3,5
SUM endring kostnader	8,2
Egne prioriteringer:	
OU- Utviklingsprosjekt 9,10,11	-5,0
Styrkning nødvendig vedlikehold	10,0
Andre prioriteringer og kostnadsøkninger	0,0
SUM endring egne prioriteringer	5,0
Sum brutto omstillingsutfordring	- 161,9
Tiltaksplan	
Tiltaksplan (Helårseffekt/nye tiltak)	27,6
Styresak 9. Overføring av akutt og døgnvirksomhet	45,0
Uløst omstillingsutfordring	-89,3

Styrking HF estimat representerer generelle styrkninger i basisrammen som ligger i Helse Nord's framskrivning av basisrammen. I tillegg forventes en reduksjon av renteinntekter relatert til redusert likviditet. Dette synliggjøres i likviditetsanalyse senere i dokumentet.

På kostnadssiden viser framskrivning av den planlagte investeringsplanen økte kostnader til avskrivninger. I tillegg forventes det økte kostnader til Helse Nord IKT også i årene fremover, basert på historisk utvikling.

Av egne prioriteringer forventes at kostnader relatert til OU-utviklingsprosjekt 9-10-11 avsluttes. Kostnaden i 2024 er estimert til 5 mill. kr, og relateres til organiseringen av omstillingsprosessen til prosjektet som etter plan skal være igangsatt inneværende år og i drift i 2025. Som tidligere nevnt er imidlertid tidslinjen forskjøvet og fremdriften uklar.

Samtidig vil 10 mill.kr. prioriteres til nødvendig vedlikehold knyttet til spesielt medisinteknisk utstyr (MTU) og bygg. Foretaket har gode prosesser knyttet til prioritering, metodikk og styring, men til tross for det er behovet stort og økende.

Brutto omstillingsutfordring før tiltakseffekter er på 161,9 mill.kr. Det forventes at tiltaksplanen for 2024 vil gi noe økt tiltakseffekt i 2025. Den økte effekten baseres på at tiltakene som har oppstart i løpet av 2024 oppnår helårseffekt neste år. I dette tallet inkluderes også de nye tiltakene i forbindelse med revidert budsjett 2024. Hva som er mulig å realisere av faktiske effekter i inneværende år samt hvor stor overgangseffekt vil være til neste år er imidlertid heftet med stor usikkerhet. Helårseffekt relatert til overføring av akutt- og døgnvirksomhet fra Mosjøen til Sandnessjøen, basert på beregnet økonomisk gevinst, er også inkludert i tabellen til tross for usikkerhet vedrørende prosesser i Helse Nord. Effekten synliggjøres i styresak «9-2023 Fremtidig tjenestetilbud i Mosjøen», med 45,0 mill.kr.

3.2 Bærekraftsanalyse

Bærekraftsanalysen skal gi en økonomisk pekepinn på den økonomiske utviklingen i foretaket og et bilde av resultatutviklingen, investeringsplan, likviditet og kapitalbehov. Analysen skal gi grunn for å drøfte muligheter og konsekvenser, samt være et grunnlag for foretakets valg, prioriteringer og strategier. Analysen er basert på estimater og enkle framskrivninger og vil av den grunn inneholde flere usikkerhetsmomenter.

Driftsinntektene er oppdatert med framskrivning av basisramme fra Helse Nord som vises i vedlegg: «Budsjettbrev 1 – Økonomisk langtidsplan 2025-2028, inkludert rullering av investeringsplan».

3.3 Forutsetninger:

Bærekraftsanalysen bygger på følgende forutsetninger:

- Årlige inntekter er basert på vedtatte rammer i Helse Nord RHF's langsiktige plan. Kostnader er basert på siste års budsjett korrigeret for kjente endringer som følge av vedtatte planer, og annen informasjon om eksterne forhold.
- Helse Nord's «Budsjettbrev 1 – Økonomisk langtidsplan 2025-2028, inkludert rullering av investeringsplan».
- Økonomisk prognose for 2024 – er et negativt resultat på 105,0 mill. kr og 152,0 mill. kr bak resultatkravet.

I forhold til Helse Nord's «Budsjettbrev 1 – Økonomisk langtidsplan 2025-2028, inkludert rullering av investeringsplan» skal følgende legges til grunn i bærekraftsanalysen:

- Kjente driftsendringer knyttet til nye bygg, herunder midlertidige aktivitetsreduksjoner knyttet til innflytting.
- Ta høyde for egne kostnader knyttet til innføring av elektronisk kurve (FRESK) og Helhetlig informasjonssikkerhet – fase 2.
- Ta høyde for midler til nødvendig vedlikehold.

- Det er stor usikkerhet knyttet til fremtidig utvikling i rentenivået. Det er også usikkert hvilken effekt signalene i sykehustalen 16. januar får for tidligere år og det legges ikke lenger opp til å skille mellom gamle og nye lån. Det skal i bærekraftanalysene legges til grunn følgende renter:
 - Lånerente 3,5% (ved flytende)
 - Innskuddsrente: 2,5 %
 - Driftskreditt: 2,7 %

3.4 Bærekraftsanalyse 2025-2032

Med bakgrunn i forutsetningene over, redegjør vi for utsiktene for Helgelandssykehuset framover gjennom en oppdatert bærekraftsanalyse. Dette for å belyse fremtidig utvikling av resultat og likviditet basert på de forutsetninger som legges i modellen.

Bærekraftsanalyse HSYK HF (mill kr)	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
Vedtatt basisramme 2024	1 869,6	1 869,6	1 869,6	1 869,6	1 869,6	1 869,6	1 869,6	1 869,6	1 869,6
Styrkning HF estimat		7,2	14,4	21,5	21,5	21,5	21,5	21,5	21,5
Kapitalkompensasjon						50,0	50,0	50,0	50,0
Øvrig ramme	18,3	18,3	18,3	18,3	18,3	18,3	18,3	18,3	18,3
Kvalitetsbasert finansiering	10,4	10,4	10,4	10,4	10,4	10,4	10,4	10,4	10,4
ISF og andre inntekter	695,8	695,8	695,8	695,8	695,8	695,8	695,8	695,8	695,8
Sum driftsinntekter	2 594,1	2 601,3	2 608,5	2 615,6	2 615,6	2 665,6	2 665,6	2 665,6	2 665,6
Budsjetterte driftskostnader, ekskl avskrivninger	2 524,5	2 524,5	2 524,5	2 524,5	2 524,5	2 524,5	2 524,5	2 524,5	2 524,5
Kostnad HN IKT	110,3	113,8	117,1	120,3	120,3	120,3	120,3	120,3	120,3
OU - Utviklingsprosjekt 9,10,11	5,0								
DMS Sør-Helgeland (ekslusive Intermediære senger)	18,0	18,0	18,0	18,0	18,0	18,0	18,0	18,0	18,0
Styrkning nødvendig vedlikehold		10,0	10,0	10,0	10,0				
Andre prioriteringer og kostnadsøkninger			2,0	4,0	6,0	8,0	10,0	12,0	14,0
Sum driftskostnader ekskl. avskrivninger	2 657,8	2 666,3	2 671,6	2 676,8	2 678,8	2 670,8	2 672,8	2 674,8	2 676,8
Avskrivninger MTU, bygg og andre investeringer	54,4	59,1	63,3	63,7	63,6	64,4	64,3	62,5	58,6
Nye Helgelandssykehuset						92,8	92,8	92,8	92,8
Sum avskrivninger	54,4	59,1	63,3	63,7	63,6	157,2	157,1	155,3	151,4
Budsjettert netto renter	-13,1	-13,1	-13,1	-13,1	-13,1	-13,1	-13,1	-13,1	-12,1
Endring renter		3,9	3,7	4,5	5,7	8,2	10,5	10,6	10,0
Renter lån Nye Helgelandssykehuset						33,3	69,5	67,5	65,5
Netto rente	-13,1	-9,2	-9,4	-8,6	-7,4	28,4	66,9	65,0	63,4
Totale kostnader	2 699,1	2 716,2	2 725,4	2 732,0	2 735,1	2 856,4	2 896,8	2 895,1	2 891,7
Økonomisk Resultat	-105,0	-114,9	-117,0	-116,3	-118,4	-190,8	-230,2	-227,4	-223,0
Vedtatt resultatkrav	47,0	47,0	47,0	47,0	47,0	5,0	5,0	5,0	5,0
Avvik fra resultatkrav, før effekter av vedtatte tiltak	-152,0	-161,9	-164,0	-163,3	-165,4	-195,8	-235,2	-232,4	-228,0
Tiltaksplan									
Tiltaksplan (Helårseffekt/nye tiltak)		27,6	27,6	27,6	27,6	27,6	27,6	27,6	27,6
Styresak 9. Overføring av akutt- og døgnvirksomhet fra Mosjøen til Sandnessjøen		45,0	45,0	45,0	45,0	45,0	45,0	45,0	45,0
Effekt Nye Helgelandssykehuset						21,3	42,5	42,5	42,5
Sum effekter tiltaksplan		72,6	72,6	72,6	72,6	93,9	115,1	115,1	115,1
Avvik fra resultatkrav, etter effekt av tiltak	-152,0	-89,3	-91,4	-90,7	-92,8	-101,9	-120,1	-117,3	-112,9

Tabellen over viser et resultat for 2024 som er lik prognose pr. mars med et underskudd på 105,0 mill. kr.

De største endringene i denne bærekraftsanalysen sammenlignet med analysen som ble presentert styret i budsjettsaken i desember er oppdaterte rammer fra Helse Nord RHF, prioriteringer og endring av styrkninger.

Tiltakseffekten av tiltak for 2024 ligger inne i budsjetterte driftskostnader og det prognostiserte økonomiske resultatet for 2024. For 2025 er det lagt inn en helårseffekt av tiltaksplanen for 2024 som blir satt i gang i løpet av året. Historisk oppnåelsesgrad av tiltak har vært om lag 30 %, men med nye planlagte tiltak estimeres effekten på sikt å øke til 50 %. I tillegg er det planlagt en besparelse på gjennomføring av tiltaket i forbindelse med styresak 9, overføring av akutt- og døgnvirksomhet fra Mosjøen til Sandnessjøen. Estimert økonomisk gevinst er på 45,0 mill. kr per år i planperioden. På grunn av utsatt oppstart er det ikke lagt inne noe forventet tiltakseffekt av dette tiltaket i 2024. Effekten ved gjennomføring av Nye

Helgelandssykehuset blir da redusert tilsvarende i 2029, da besparelsen ved denne flyttingen allerede er foretatt.

I sum viser bærekraftsanalysen en omstillingsutfordring for 2025 på 89,3 mill. kr. før nye tiltak.

Følgende momenter er lagt inn i analysen:

IKT

Kostnadene knyttet til HN IKT er lagt inn i henhold til mottatt budsjettbrev for 2024 og fremskrevet i årene fremover, basert på årlig økning til og med 2027 med likt nivå i siste del av planperioden. Helse Nord sine innspill til nye IKT-prosjekter er betydelige. Dette medfører betydelige kostnader for HF-ene, som ikke reflekteres i de økonomiske rammene.

Nye Helgelandssykehuset

Prosjekt Nye Helgelandssykehuset er satt på hold gjennom styrevedtak i Helse Nord 28.09.22. For 2024 forventes det ikke aktivitet i prosjektet og Helgelandssykehuset legger til grunn at prosjektet settes i gang igjen når foretakets økonomiske bæreevne tillater det.

DMS Sør-Helgeland

Distriktsmedisinsk senter Sør-Helgeland ble etablert i første kvartal 2022, med mål om å være i full drift med alle polikliniske tilbud i løpet av 2022. Opprinnelig mål for DMS Sør-Helgeland er at senteret i et normalår med full drift skal kunne tilby polikliniske tjenester for 80 % av pasientene i nedslagsfeltet som i dag mottar sin behandling i Helgelandssykehuset eller andre steder. For 2024 er dette målet ikke oppnådd, men det er plan om å øke den elektive aktiviteten ved DMS Sør-Helgeland. For å nå målet om planlagt aktivitet er det behov å intensivere og øke ambuleringsstakten i de somatiske klinikkene. Dette er planlagt med nye ambuleringsspesialister innen flere fagområder som vil gi befolkningen på Sør-Helgeland en mye større bredde i tilbudet. Fremover vil planleggingen av ambulering legges for hele budsjettåret, som gir bedre planlegging og forutsigbarhet på driften.

DMS-et er planlagt å inngå i foretakets ordinære klinikkstruktur 1.7.2024. Denne organisatoriske endringen vil ikke ha en direkte påvirkning på budsjettet, men det forventes at man gjennom ny organisering kan oppnå driftsmessige og kostnadmessige effekter i form av økt lokal pasientbehandling. En økt aktivitet ved DMS Sør-Helgeland vil medføre at tilsvarende aktivitet kan reduseres ved de øvrige lokasjonene. Samtidig er en utvidelse med intermedisær senger foreløpig ikke planlagt, og det må gjøres faglige og økonomiske vurderinger før man går videre med planene. En eventuell oppstart av intermedisærpost vil medføre økte kostnader knyttet til personell. Ved full drift er kostnaden beregnet til 15 mill.kr. En del av disse kostnadene skal imidlertid deles med kommunene dersom slike senger tas i bruk.

Vedlikehold

Foretaket har stort etterslep i vedlikeholdskostnadene, noe som har medført økte investeringskostnader og leiekostnader. For å unngå ytterligere brekkasjer og

vedlikeholdsetterslep ønsker foretaket å øke vedlikeholdskostnadene med 10,0 mill. kr i planperioden til Nye Helgelandssykehus er ferdigstilt.

Andre prioriteringer og kostnadsøkninger

Andre prioriteringer og kostnadsøkninger er en generell avsetning på kostnadsøkninger som foretaket erfaringsmessig får i årene fremover. Likevel er ikke det ikke lagt inn ytterligere styrkinger enn ovennevnte, basert på foretakets økonomiske situasjon og tilhørende usikkerhet fremover.

3.5 Kontantstrøm

Likviditetsanalysen som følger er basert på gitte forutsetninger i bærekraftsanalysen. Her forutsettes at Helgelandssykehuset HF leverer økonomisk resultat på minus 105,0 mill. kr, og at investeringsnivået holder seg nivå med tildelte investeringsrammer. Likviditetsanalyse er utfordrende på grunn av stor differanse mellom resultatkrav fra Helse Nord og det resultatet bærekraftsanalysen viser i årene fremover.

Figuren for likviditet viser ulike framskrivninger basert på tre alternativer.

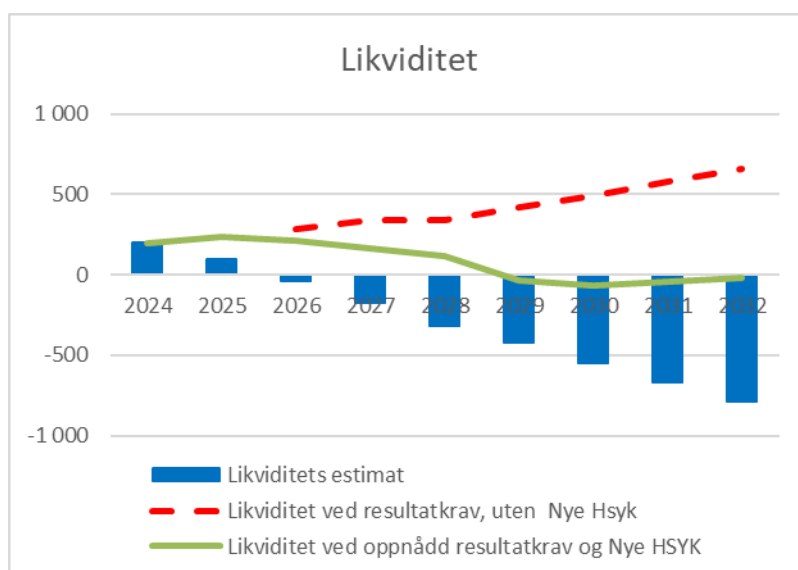
- 1) Økonomisk resultat som fremskrives i bærekraftsanalysen
- 2) Økonomisk resultat i henhold til resultatkrav
- 3) Økonomisk resultat i henhold til resultatkrav, samt simulering av eventuell bygging av Nye Helgelandssykehuset basert på investeringstildeling

Likviditetsestimater i blått er basert på resultat i henhold til bærekraftsanalysen. Dette medfører en forverring av likviditet som igjen gir negativ likviditet i løpet av 2026. Hvis resultatkravet ikke oppnås vil likviditeten bli tilsvarende redusert i planperioden lik den grønne linjen, som er basert på et resultat lik det som er visst i bærekraftsanalysen. Forbedret resultat basert på nye tiltak eller økte rammer vil forbedre likviditeten.

Et resultat i henhold til prognose for 2024 og et resultat i henhold til resultatkrav i de kommende år, vil medføre en forbedret likviditet i årene fremover.

I henhold til investeringsplan fra Helse Nord øker investeringsrammen betydelig fra 2026 og totalt for planperioden er det lagt inn 2,5 milliarder kr for Nye Helgelandssykehuset. I investeringsoversikten er det satt av 2,0 milliarder kr fra Helse Nord, som er p50-rammen. Helse Nord har selv satt av 0,5 milliarder til p85-ramme for Nye Helgelandssykehuset.

Kontantbeholdningen til Helgelandssykehuset er på 372 mill. kr ved inngangen av 2024. Egenkapitalkravet for en investering på 2,5 milliarder er 500 mill. kroner.

Grafen over er basert på de forutsetningene som ligger i tabell under:

Likviditetsberegning	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
Kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter									
Budsjettert resultat	-105	47	47	47	5	5	5	5	5
Avskrivninger/nedskrivninger	54	59	63	64	64	157	157	155	151
Diff pensjonskostnad/premie									
Andre endringer i omløpsmidler/kortsiktig gjeld som påvirker likviditet					-40	-40	-40	-35	-30
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	-51	106	110	111	29	122	122	125	126
Kontantstrøm fra investeringsaktiviteter									
Ubrukte investeringsrammer tidligere år	-30	-20	-10	-10					
Investeringsbudsjett vedtatt investeringsplan	-93	-50	-50	-50	-45	-45	-45	-45	-45
Investeringsbudsjett Nye Helgelandssykehuset			-70	-400	-700	-1280	-50		
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-123	-70	-130	-460	-745	-1 325	-95	-45	-45
Kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter									
Innbet ved opptak av lån Nye Helgelandssykehuset				300	650	1050			
Avdrag lån Nye Helgelandssykehuset							-57	-57	-57
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	0	0	0	300	650	1 050	-57	-57	-57
Netto endring i kontanter	-173	36	-20	-49	-66	-153	-30	23	24
IB 01.01	372	199	235	215	166	100	-53	-83	-60
UB 31.12	199	235	215	166	100	-53	-83	-60	-36

3.6 Lånebehov

Det er ingen nye lånebehov enn det som er skissert/planlagt i forhold til Nye Helgelandssykehuset.

4.0 Innspill til Driftsbudsjett 2025-2028

4.1 Vedlikeholdskostnader

Foretaket har stort etterslep i vedlikeholdskostnadene, noe som har medført økte investeringskostnader og leiekostnader. For å unngå ytterligere brekkasjer og vedlikeholdsetterslep ønsker foretaket å øke vedlikeholdskostnadene med 10,0 mill. kr i planperioden til Nye Helgelandssykehus er ferdigstilt.

5.0 Innspill til justeringer av vedtatt investeringsplan

Helgelandssykehuset er bedt om å gi «Innspill til justeringer av vedtatt investeringsplan, herunder periodisering av vedtatte større prosjekter» til Helse Nord RHF.

Tildelt investeringsramme fra Helse Nord RHF:

Investeringsplan - Totale rammer inkl prisstigning til ferdigstillelse og byggelånsrenter	Sum tidligere år	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	SUM inkl tidl. År
Helgelandssykehuset											
Utvikling av Helgelandssykehuset P50	20 000	0	0	0	70 000	400 000	700 000	760 000	50 000		2 000 000
Renovering Sandnessjøen			60 000								60 000
Tarmscreening		3 700									3 700
Til HF-styrets disposisjon (MTU, ambulanser, KLP mv.)		60 000	50 000	50 000	50 000	50 000	45 000	45 000	45 000	45 000	
SUM Helgelandssykehuset		63 700	110 000	50 000	120 000	450 000	745 000	805 000	95 000	45 000	

Som tabellen over viser er det i planen lagt inn økte rammer for Helgelandssykehuset fra og med 2026 i forbindelse med videreutvikling av helseforetaket/Nye Helgelandssykehuset.

Generell investeringsramme for 2024 og årene fremover er på 50,0 mill. kr pr år. Dette medfører begrensede investeringsmidler og foretaket må prioritere det mest nødvendige. Som vist i tidligere styresaker har Helgelandssykehuset registrert medisinteknisk utstyr for ca. 400 mill. kroner. Hvis man i snitt regner åtte års levetid på utstyrsparke, representerer det utskiftinger for ca. 50,0 mill. kr årlig. CT byttes ut i år og MR når snart maks levetid, noe som medfører betydelig bruk av investeringsmidler.

I tillegg er det et stort oppgraderingsbehov av bygningsmasse som bør ivaretas for å unngå brekkasjer. Dette er estimert til over 800 mill.kr. I tillegg er mye av dagens bygningsmasse uegnet til formålene de skal tjene, noe som skaper både tungvinte arbeidsrutiner, dårlig fysisk arbeidsmiljø og kostbar drift. Det er ikke avsatt midler til tilpasninger, ombygginger, utvidelser eller tiltak som drives av for eksempel sikkerhetstiltak, endret arealbehov eller teknologi. Høyere kvalitet på bygg omhandler også attraktivitet i arbeidsmarkedet.

Oppgradering av tilstand og egnethetstilpassing av disse arealene må sees i sammenheng og finansieres de nærmeste år. Det har gjennom flere år vært merknader fra ansatte, verneombud og arbeidstilsyn på ambulansestasjonene og bygg innenfor psykiatrien.

Foretaket har også et mål om at de tiltak som gjennomføres gir oss en mulighet for arealeffektivisering, med den effekt at leie av eksterne lokaler kan opphøre. For å få dette til må vedlikehold, oppgradering og tilpassing av egneide lokaler prioriteres.

5.1 Overføring akutt- og døgnvirksomhet fra Mosjøen til Sandnessjøen

Helgelandssykehuset har for 2024 fått økt investeringsramme på 60. mill. kr til renoveringer og tilpassinger i Sandnessjøen for å skulle kunne overta aktivitet fra Mosjøen. Dette arbeidet er planlagt utført i løpet av 2024.

5.2 MTU og brekkasjer

Foretaket har et stort og økende etterslep i vedlikehold og oppgradering av medisinteknisk utstyr. Drift og eiendom har økende antall havari og brekkasjer på medisinteknisk utstyr

(MTU). Foretaket forventer økende antall havarier på grunn av manglende investeringer på utstyr, dette til tross for god prioritering, metodikk og styring.

5.3 Utbytteplan ambulanserbiler

Foretaket har en plan for årlig utskifting av ambulanserbiler. En jevnlig utbytting sikrer forsvarlig drift. Ambulanserbiler slites raskere enn andre biler på grunn av utrykningskjøring. Vi ser at driftskostnadene øker kraftig etter ca. 200 000 kjørte kilometer. Et opphold i planlagt utbyttingstakt vil kunne medføre driftsavbrudd og kraftig økning i servicekostnader for operative ambulanserbiler. Utgående ambulanserbiler overføres til Pasientreiser, som benytter disse som syke transportbiler. Prinsippet er forankret i ambulansereplanen fra 2016.

5.4 Innspill investeringsplan

Som vist under punkt 5.0 har foretaket et stort etterslep av vedlikehold på bygg og MTU over flere år, som kommer av lave investeringsrammer og utsettelse i forbindelser med Nye Helgelandssykehuset. I tillegg har ikke investeringsrammen blitt prisjustert og medisinteknisk utstyr er blitt betydelig dyrere. Innkjøp til blant annet MTU til DMS Sør-Helgeland og bygging av nye ambulansestasjoner, er aktiviteter som faller inn under det langsiktige programmet for å realisere Nye Helgelandssykehuset. Investeringene er imidlertid ikke en del av prosjekt Nye Helgelandssykehuset. Frem til nå har midler blitt prioritert av den ordinære investeringsrammen, som igjen gir mindre investeringsrammer til annet MTU og store vedlikeholdsbehov ved alle lokasjoner i foretaket. Dette medfører at investeringsrammen er blitt knappere med årene og Helgelandssykehuset har ikke investeringsmidler for å kunne gjennomføre nødvendige oppgraderinger i MTU og bygg. Det foreslås derfor å få tidligere tildelt investeringsramme på 20,0 mill. kr fra utvikling av Helgelandssykehuset, omdisponert til bruk til MTU og etterslep vedlikehold bygg.

6.0 Momenter som ikke er tatt inn i bærekraftanalysen

Momenter som ikke er tatt inn i bærekraftanalysen, men som vil påvirke den økonomiske situasjonen i Helgelandssykehuset i langtidsperioden.

Økte transportkostnader for prehospital klinikk

Det må beregnes økende transportkostnader og økende utgifter for pasientreiser pga.:

- Økte drivstoffpriser
- Økende antall transportoppdrag /pasientreiser
 - Generell økning i ambulansetransporter
 - Sammenslåing av legevaktdistrikter medfører lengere reisevei til legevakt
 - Sentralisering av sykehusfunksjoner
 - Fritt sykehusvalg

Rekruttering og stabilisering

Øremerkede midler til rekruttering og stabilisering skal styrebehandles i Helse nord i mai. Disse er ikke tatt med i bærekraftsanalysen. I tillegg er Helse nord sin beslutning i forbindelse endring og omstilling for Helgelandssykehuset ikke hensyntatt i bærekraftsanalysen. Dette vil bli innarbeidet i ny oppdatert bærekraftsanalyse til høsten.